

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INNOWACYJNY NAUCZYCIEL W SZKOLE XXI WIEKU

Projekt realizowany przez PWSZ w Elblągu w partnerstwie z Gminą, Miasto Elbląg
Priorytet III. Wysoka jakość systemu oświaty. Działanie 3.3. Poprawa jakości kształcenia,
Poddziałanie 3.3.2. Efektywny system kształcenia i doskonalenia nauczycieli - projekty konkursowe

DRZEWKO AMBITNEGO CELU

Theory Of Constraints for Education

TOC dla edukacji

Alicja Guta, Agata Urbańska, Karolina
Witkowska

Ambitny cel.

Ambitny cel jest pozytywnym i pożądanym zamierzeniem, które jest postrzegane jako wymagające i trudne do osiągnięcia.

Ambitny cel może być:

- ✓ Indywidualny - ja
- ✓ Grupowy - my

Teoria ograniczeń

„Należy zdobywać wiedzę,
aby czynić świat lepszym, aby życie miało sens”.

Eliyahu Goldratt

Ambitny Cel - ćwiczenia.

Ćwiczenie 1. Jaki ambitny cel mogą mieć ludzie przedstawieni na zdjęciach poniżej?

Ćwiczenie 2. Podaj swój własny ambitny cel.

Określ ambitny cel - Bitwa pod Grunwaldem

Obraz przedstawia największe zwycięstwo wojsk Polski i Litwy nad zakonem krzyżackim bitwę pod Grunwaldem, która miała miejsce 15 lipca 1410 roku.

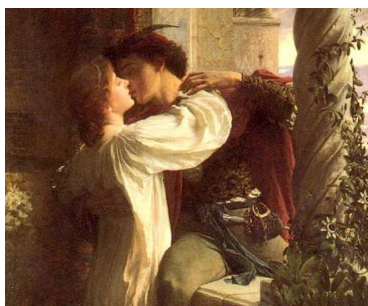
W centrum widoczne są dwie charakterystyczne postacie: wielki książę litewski Witold ze wzniesionym do góry mieczem oraz wielki mistrz zakonu Ulrich von Jungingen. Król Polski Władysław Jagiełło, znajduje się w prawym, górnym rogu obrazu, siedząc na koniu.

Określ ambitny cel.

Określ ambitny cel - Romeo i Julia

Określ ambitny cel.

Określ ambitny cel.

Określ ambitny cel.

Ambitny cel.

Aby osiągnąć ambitny cel można wykorzystać logiczny, strategiczny plan, dzięki któremu przeanalizujemy, co będzie potrzebne, żeby zdobyć cel.

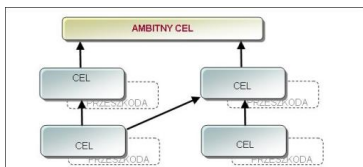
Rodzaje treści realizowanych z wykorzystaniem Drzewka Ambitnego Celu.

Tekst lub wskazówka, która jasno opisuje cel.

Tego typu treści są bardzo popularne w literaturze. Znamy wiele historii opisujących sytuacje, w których bohater dąży do celu, stanowiącego dla niego duże wyzwanie.

Drzewko Ambitnego Celu

Narzędziem myślowym TOC, które służy do osiągnięcia stawianych sobie wyzwań jest **drzewko ambitnego celu**.

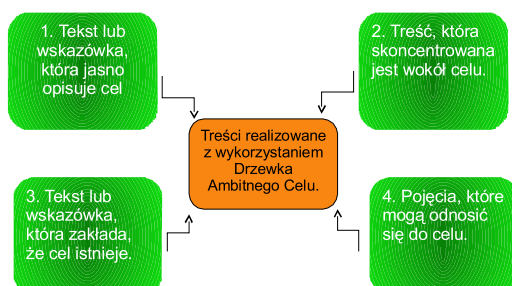
Rodzaje treści realizowanych z wykorzystaniem Drzewka Ambitnego Celu.

Ćwiczenie 3. Jaki ambitny cel przyświecał bohaterom poniższych utworów literackich?

- ✓ „Królowa śniegu”
- ✓ „Antygona”
- ✓ „Kpociuszek”
- ✓ „Władca pierścieni”
- ✓ „Harry Potter”
- ✓ „Lalka”

Ćw. 3a. Podaj inne przykłady tekstów, w których bohaterowie dążą do realizacji ambitnych celów.

Rodzaje treści realizowanych z wykorzystaniem Drzewka Ambitnego Celu.

Rodzaje treści realizowanych z wykorzystaniem Drzewka Ambitnego Celu.

Czasami uczymy treści i pojęć, które opisują proces lub sekwencję działań. Działania te nakierowane są na osiągnięcie konkretnego ambitnego celu.

Przykładami może być:

- ✓ lekcja matematyki – „Udaje nam się rozwiązać zadanie tekstowe”.
- ✓ lekcja przyrody - „Wyhodujemy fasolkę”.
- ✓ zajęcia praktyczne – „Upieczemy ciasteczka”.

Rodzaje treści realizowanych z wykorzystaniem Drzewka Ambitnego Celu.

Treść, która jest skoncentrowana wokół celu.

Może się zdarzyć, że nie mamy tekstu, w którym cel byłby jasno zdefiniowany.

Wówczas ambitny cel możemy zdefiniować dla każdej treści, koncentrującej się wokół pewnego zadania, które musi być wykonane lub sytuacji, którą chcielibyśmy stworzyć.

Przykładem może tu być lekcja dotycząca Dnia Matki, gdzie stworzymy wraz z uczniami plan strategiczny umożliwiający osiągnięcie ambitnego celu, którym jest : **„Przygotowujemy prezent dla mamy z okazji jej święta”**.

Rodzaje treści realizowanych z wykorzystaniem Drzewka Ambitnego Celu.

Pojęcia, które mogą odnosić się do celu.

Istnieje wiele pojęć, których chcemy nauczyć uczniów przy okazji omawianego tekstu.

Jeśli chcemy uczyć o **tolerancji** możemy wymyślić scenariusz, w którym do klasy trafia uczeń nie uczęszczający na lekcje religii z powodu innej wiary.

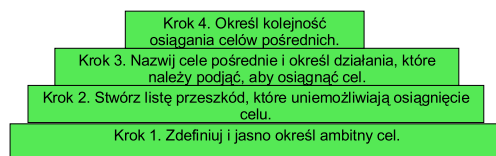
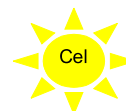
Ambitnym celem będzie **„Zaakceptowanie kolegi o odmiennych poglądach”**.

Rodzaje treści realizowanych z wykorzystaniem Drzewka Ambitnego Celu.

Tekst lub wskazówka, która zakłada, że cel istnieje.

Możemy sprawić, aby uczniowie bardziej zaangażowali się w lekcję, tworząc wraz z nimi plan, który pokaże jak pokonać trudności i osiągnąć cel.

Etapy budowania Drzewka Ambitnego Celu.

Rodzaje treści realizowanych z wykorzystaniem Drzewka Ambitnego Celu - ćwiczenia.

Ćwiczenie 4. Określ ambitny cel.

Krok 1. Zdefiniuj i jasno określ ambitny cel.

„Wygrywa tylko ten, kto ma jasno określony cel i nieodparte pragnienie, aby go osiągnąć.”

Napoleon Hill

Krok1.
Zdefiniuj i jasno określ ambitny cel.

Definiowanie celu polega na ustaleniu tego, co chcemy osiągnąć, zrealizować, do czego dążymy.

Łatwiej nam go zrealizować, kiedy jest on zwerbalizowany i zapisany.

Krok1.
Zdefiniuj i jasno określ ambitny cel.
Pierwsze wzloty człowieka w powietrze,
czyli historia Dedala i Ikarusa...

Ćwiczenie 5. W podanym tekście określ ambitny cel.

Po zaprojektowaniu i wzniesieniu Labiryntu Dedal, zmęczony długotrwałym uwiecznieniem na Krete, marzył o powrocie do rodzinnego kraju. Na drodze stały jednak czujne okręty Minosa. Minos panował wprawdzie na lądzie i morzu, ale nie miał żadnej władzy w powietrzu. Wielki architekt wpadł na dziwny i szalenie śmiały pomysł. Z narzęcza piór zrzęcznie uformował ogromne skrzydła, które związał sznurami i scalił woskiem. Jedną parę przymocował do ramion sobie, a drugą – synowi Ikarowi. Ostrzegł młodzieńca, by nie leciał za wysoko, w pobliżu palącego słońca, po czym o baj wyruszył w niezwyklej podróż. Zostawili już za sobą po lewej stronie Delos, gdy młodzieńca coraz śmielej wznosił ku górze. Oczarowany bliskością nieba, wznosił się jeszcze wyżej, ku gorącemu słońcu. Żar roztopił wosk i pióra zaczęły odpadać. Ikar gorączkowo trzepotał ramionami, lecz runął wprost do wód opływających Samod, do morza, które odąd nosi jego imię.

Krok1.
Zdefiniuj i jasno określ ambitny cel -
praca wspólna.

Co jest wspólnym celem osób, które uczęszczają na kurs TOC?

Cel: Zdobyć umiejętności posługiwania się narzędziami TOC.

Krok1.
Zdefiniuj i jasno określ ambitny cel.

Cel: Odzyskać wolność.

Krok1.
Zdefiniuj i jasno określ ambitny cel.

Ćwiczenie 5. W podanym tekście określ ambitny cel.

Krok1.
Zdefiniuj i jasno określ ambitny cel.

Po zdefiniowaniu celu powinniśmy się upewnić, że jest on **jasny i zrozumiały** dla wszystkich uczniów.

Cel jest jasny wtedy, kiedy wiadomo, jakie operacje prowadzą do jego osiągnięcia.

Skutecznym i uprzejmym sposobem wyjaśniania sformułowań jest zwykłe zapytanie, co oznacza dane słowo lub stwierdzenie np. wolność, zachodnia droga do Indii, akceptacja itp.

Krok 1. Zdefiniuj i jasno określ Ambitny Cel.

Zdefiniowanie celu pomaga uczniom:

- ✓ zrozumieć terminologię i kontekst celu,
- ✓ wyjaśnić główne idee i pojęcia, których mamy nauczyć,
- ✓ logicznie określić i połączyć istotne szczegóły,
- ✓ tworzyć pytania,
- ✓ prawidłowo interpretować informacje,
- ✓ prowadzić dyskusję i analizować zgromadzony materiał.

Krok 2. Stwórz listę przeszkód, które uniemożliwiają osiągnięcie celu.

Formułowanie przeszkód.

Prawidłowo wyrażona przeszkoda to stwierdzenie sformułowane jako okoliczność, która przeszkadza w osiągnięciu celu.

Przykład prawidłowy: Nie mam wiedzy.

Przykład nieprawidłowy: Czy będę miał wiedzę na temat TOC?

Krok 2. Stwórz listę przeszkód, które uniemożliwiają osiągnięcie celu.

Przeszkoda to sytuacja uniemożliwiająca osiągnięcie ambitnego celu ze względu na brak informacji, danych, zasobów, środków.

W naukach społecznych przeszkody, które blokują ludzi dzieli się na:

- ✓ **zewnętrzne**
- ✓ **wewnętrzne**

Krok 2. Stwórz listę przeszkód, które uniemożliwiają osiągnięcie celu.

Ilość przeszkód.

Zależy od sytuacji, którą analizujemy. Czasami przeszkód będzie niewiele, a czasami dojdą przeszkody uzupełniające, gdy pojawią się dodatkowe informacje i gdy analiza będzie postępowała.

Werbalizacja.

Zależy od poziomu rozwojowego uczniów i ewoluuje wraz z nabywanymi przez nich umiejętnościami językowymi.

Krok 2. Stwórz listę przeszkód, które uniemożliwiają osiągnięcie celu - praca wspólna.

Na jakie przeszkody możemy natrafić chcąc zrealizować cel?

Cel: Zdobyć umiejętności posługiwania się narzędziami TOC.

Przeszkody:

1. Nie mam pieniędzy.
2. Nie mam wiedzy na temat narzędzi TOC.
3. Nie mam praktyki.

Krok 2. Stwórz listę przeszkód, które uniemożliwiają osiągnięcie celu.

Ćwiczenie 6. Stwórz listę przeszkód uniemożliwiających osiągnięcie ambitnego celu.

Cel: Odzyskać wolność.

Przeszkody:

1. Nie mam środka transportu, którym mogę uciec z wyspy.
2. Minos mnie nie wypuści.
3. Uciekając mogę zginąć.

Krok 2. Stwórz listę przeszkód, które uniemożliwiają osiągnięcie celu.

Dostrzeżenie przeszkód pozwala uczniom:

- ✓ planować i myśleć w przód,
- ✓ przewidywać,
- ✓ skupić myślenie i dyskusję na elementach potrzebnych do osiągnięcia sukcesu.

Krok 3. Nazwij cele pośrednie i określ działania, które należy podjąć, aby je osiągnąć.

- ✓ Czasami ten sam CP pokonuje kilka przeszkód.
- ✓ Czasami potrzeba więcej niż jednego CP, aby pokonać konkretną przeszkodę.
- ✓ Czasami CP będzie wyrażony w ogólny sposób – jako przeciwstawienie przeszkody np.

Przeszkoda: Nie mam transportu.

CP: Mam transport.

- ✓ Czasami będzie sformułowany w specyficzny sposób – jako szczególne, zdefiniowane działanie lub sytuacja, która pokonuje przeszkodę np.

Przeszkoda: Nie mam transportu.

CP: Pożyczam łódź.

Krok 3. Nazwij cele pośrednie i określ działania, które należy podjąć, aby je osiągnąć.

Cel Pośredni jest sytuacją lub działaniem, które przezwycięża przeszkodę.

Cele Pośrednie są szczeblami drabiny prowadzącej z aktualnej sytuacji do sytuacji pożądanej w przyszłości czyli do ambitnego celu.

Krok 3. Nazwij cele pośrednie i określ działania, które należy podjąć, aby je osiągnąć.

Ocena sformułowań i treści celów pośrednich.

W tym miejscu należy zadać sobie podstawowe pytanie:

- ✓ **Czy CP przezwycięża przeszkodę?**

Prawidłowy przykład: Przekonuję Minosa, żeby pozwolił mi odejść.

Nieprawidłowy przykład: Proszę Minosa, żeby pozwolił mi odejść.

Krok 3. Nazwij cele pośrednie i określ działania, które należy podjąć, aby je osiągnąć - praca wspólna.

Jakie cele pośrednie pozwolą pokonać nam przeszkody? Nazwij je.

Cel: Zdobyć umiejętność postugiwania się narzędziami TOC .

Przeszkody:

1. Nie mam pieniędzy.
2. Nie mam wiedzy na temat narzędzi TOC.
3. Nie mam praktyki.

Cele pośrednie:

1. Zdobywam pieniądze.
- 2a. Zapisuję się na kurs.
- 2b. Zdobywam niezbędną wiedzę.
3. Stosuję zdobytą wiedzę w praktyce.

Krok 3. Nazwij cele pośrednie i określ działania, które należy podjąć, aby je osiągnąć.

Ćwiczenie 7. Określ cele pośrednie.

Cel: Odzyskać wolność.

Przeszkody:

1. Nie mam środka transportu, którym mogę uciec z wyspy.
2. Minos mnie nie wypuści.
3. Uciekając mogę zginąć.

Cele pośrednie:

1. Robię skrzydła.
- 2a. Przekonuję Minosa, żeby oddał mi wolność . Obiecuję nie zdradzić tajemnicy.
- 2b. Opracowuję plan ucieczki.
3. Ustaliam zasady bezpieczeństwa.

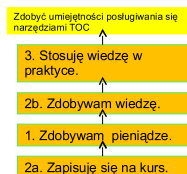
Krok 3. Nazwij cele pośrednie i określ działania, które należy podjąć, aby je osiągnąć.

Określenie działań do planu.

Po ustaleniu przeszkód oraz celów pośrednich możemy poprowadzić uczniów w taki sposób, aby pomyśleli o tym jakie działania należy podjąć, aby móc zrealizować każdy z nich.

Krok 4. Określ kolejność celów w wymaganej kolejności.

- ✓ Cele Pośrednie układamy od dołu do góry, jak przy wchodzeniu na drabinę.

- ✓ Pierwszy Cel Pośredni, który chcemy osiągnąć będzie pierwszym szczeblem drabiny.
- ✓ Pozostałe CP będą zapisane, jako kolejne szczeble drabiny w odpowiedniej kolejności, która będzie prowadziła do celu umieszczonego na samej górze.

Krok 3. Nazwij cele pośrednie i określ działania, które należy podjąć, aby je osiągnąć - praca wspólna.

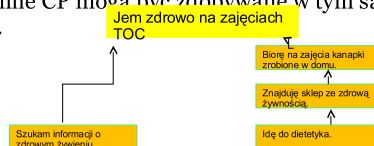
Jakie możemy podjąć działania, żeby zrealizować każdy z celów pośrednich?

Cel: Zdobyć umiejętności posługiwania się narzędziami TOC.

Przeszkody: 1. Nie mam pieniędzy. 2. Nie mam wiedzy na temat narzędzi TOC. 3. Nie mam praktyki.	Cele pośrednie: 1. Zdobywam pieniądze. 2a. Zapisuję się na kurs. 2b. Zdobywam niezbędną wiedzę. 3. Stosuję zdobytą wiedzę w praktyce.	Działania: 1. Odkładam pieniądze. Przechowuję część wypłaty na kurs. 2. Rozmawiam z dyrektorem i proszę o dofinansowanie. 2a. Znajduję w na stronie W M ODN informacje o kursie. 2b. Chodzę na zajęcia. 3. Przygotowuję lekcje z wykorzystaniem narzędzi TOC.
---	--	---

Krok 4. Określ kolejność celów w wymaganej kolejności.

Niektóre CP muszą być osiągnięte przed innymi. Z kolei inne CP mogą być zdobywane w tym samym czasie.

Krok 3. Nazwij cele pośrednie i określ działania, które należy podjąć, aby je osiągnąć.

Ćwiczenie 8. Podaj działania.

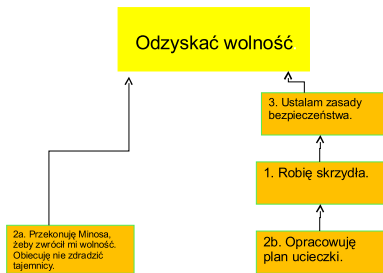
Cel: Odzyskać wolność.		
Przeszkody: 1. Nie mam środka transportu, którym mogę uciec z wyspy. 2. Minos mnie nie wypuści. 3. Uciekając mogę zginąć.	Cele pośrednie: 1. Robię skrzydła. 2a. Przekonuję Minosa, żeby oddał mi wolność. 2b. Opracowuję plan ucieczki. 3. Ustaliam zasady bezpieczeństwa.	Działania: 1. Opracowuję skie, szukam odpowiednich piór, zdobywam wosk. 2a. Uświadamiam królowi, że jestem wobec niego lojalny. Obiecuję, że zawsze może na mnie liczyć i jeżeli będę mu potrzebny to wyślę. 2b. Sprawdzam jak zabezpieczona jest wyspa, gdzie są strażnicy. Kto nas pilnuje, gdzie jest najbardziej bezpieczna i jaka droga najlepiej uciec. 3. Sprawdzam w jakich warunkach skrzydła działają najlepiej, co się dzieje, kiedy jestem blisko słońca, wody.

Krok 4. Określ kolejność celów w wymaganej kolejności.

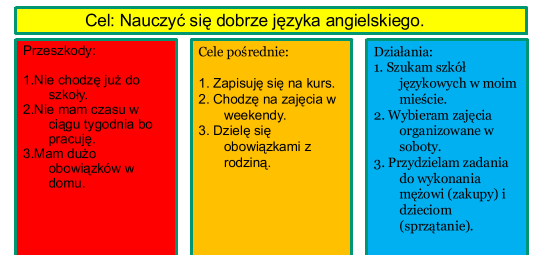
Porządek jaki wybieramy przy układaniu celów pośrednich, będzie oparty na ukrytych założeniach i wnioskach na temat relacji między nimi.

Krok 4. Określ kolejność celów w wymaganej kolejności.

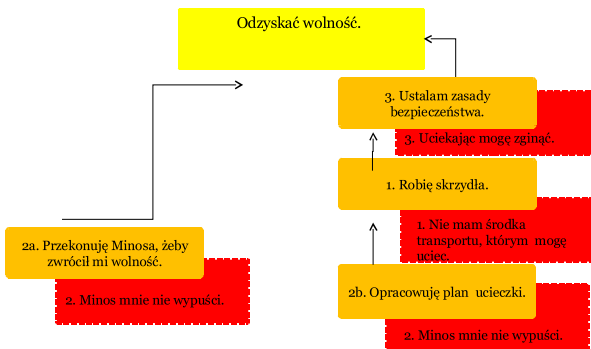
Ćwiczenie 9. Określ kolejność celów pośrednich.

Ćwiczenia - przykłady.

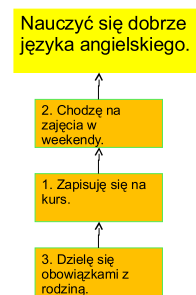

Krok 4. Określ kolejność celów w wymaganej kolejności.

Ćwiczenia - przykłady.

Drzewko ambitnego celu.

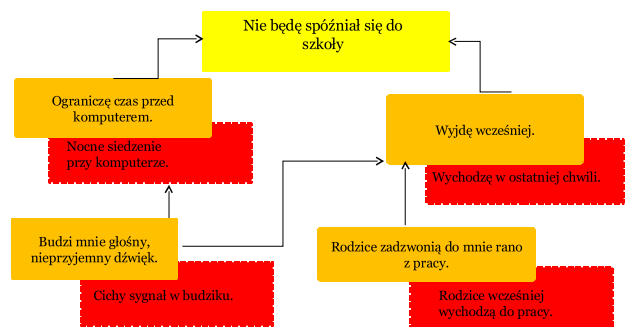
Ćwiczenia.

Ćwiczenie 10. Proszę ułożyć drzewko do wybranego ambitnego celu.

- ✓ Zdać egzamin.
- ✓ Nauczyć się języka hiszpańskiego.
- ✓ Wyremontować dom/mieszkanie.
- ✓ Zdrowo odżywiać się.
- ✓ Zrobić prawo jazdy.
- ✓ Kupić komputer.
- ✓ Przeczytać przynajmniej jedną książkę w miesiącu.
- ✓ Być dobrym nauczycielem.
- ✓ Mieć więcej czasu dla dzieci/męża.

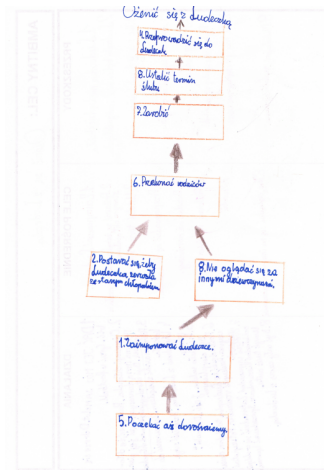

Ćwiczenia - przykłady.

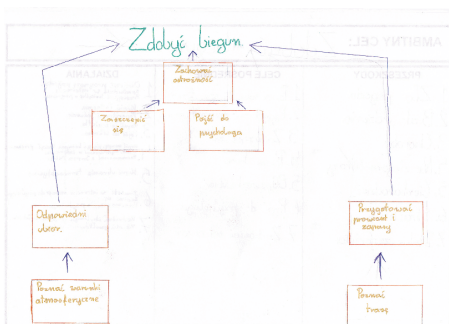

Drzewko ambitnego celu do lekcji „Zdobywcy biegunów”.

AMBITNY CEL: Zdobyć biegun.		
PRZESZKODY	CELE POŚREDNIE	DZIAŁANIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zła pogoda 2. Brak jedzenia 3. Choroba 4. Nie znajomość trasy 5. Ciężka odzież 6. Strach 7. Dzikie zwierzęta 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poznać warunki atmosferyczne. 2. Przygotować prowiant i zapasy. 3. Zaczepić się. 4. Poznać trasę. 5. Odpowiedni ubiór. 6. Pójść do psychologa. 7. Zachować ostrożność. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Odczytać prognozę pogody, sprawdzać w internecie, obserwować niebo i prognozy. 2. Kupić żywność, przygotować jedzenie. 3. Kupić sznurki itp. 4. Kupić namiot, kuchenkę, kamper, namiot, parasol, wodoodporną odzież, kurtki, rękawiczki i szaliky itp. 5. Kupić ubranie termoodporne. 6. Zmówić na wizytę do psychologa, spotkać się z psychologiem. 7. Wychować się, Odczytać prognozę pogody, nie robić gwałtownych ruchów.

Drzewko ambitnego celu do lekcji „Zdobywcy biegunów”.

Korzyści ze stosowania drzewka ambitnego celu.

Drzewko Ambitnego Celu:

- ✓ rozwija umiejętności myślenia analitycznego i krytycznego,
- ✓ angażuje i koncentruje doświadczenia uczniów potrzebne do uzyskania pożądanego efektu,
- ✓ uczy planowania poprzez określenie celów pośrednich, przewidywanie przeszkód, które mogą się pojawić oraz sposobów przezwycięzania ich,
- ✓ uczy rozumienia związków przyczynowo – skutkowych między celem głównym i celami pośrednimi.

Drzewko ambitnego celu do czytanki „Ludeczka” (Przygody Mikołajka).

AMBITNY CEL: Oznaczyć się z Ludeczką.		
PRZESZKODY	CELE POŚREDNIE	DZIAŁANIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ludeczka nie będzie chciała. 2. Ludeczka będzie mieć innego chłopca. 3. Nie ma wygodnych butów. 4. Ludeczka wyjechała na górnym. 5. Jedyne rozwiązanie. 6. Rozbiła się w kawałki na śniegu. 7. Nie ma przyjaciół na śniegu. 8. Mikołajka przyjechała się bawić. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zachęcić do biegu. 2. Poznać się z Ludeczką, rozmówić się z innym chłopcem. 3. Ubrać się w odpowiednie ubranie. 4. Przygotować się do biegu. 5. Poznać się dostrzeżeniem. 6. Poznać właściwą trasę. 7. Zarechci. 8. Nie ogłaszać się za innego zdobywcę. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. DĄĆ JEJ MIŁO, za wszelką cenę. Dobrze się bawić, grać w football. 2. Odmówić się od niej. Rozmówić się z innym chłopcem, który chce się bawić z nią. Być zadowolonym z jej wyboru. 3. Przygotować się do biegu, zebrać się do biegu. 4. Wychować się do biegu, przygotować się do biegu. 5. Przygotować się do biegu, przygotować się do biegu. 6. Przygotować się do biegu, przygotować się do biegu. 7. Przygotować się do biegu, przygotować się do biegu. 8. Być zadowolonym z biegu, przygotować się do biegu.

Pytania?

Dziękujemy za uwagę.

